

legértékesebb, de bizonyára legmaradandóbb emléke egy olyan *Jelentés*, amely az időtől és tértől függetlenül lehetővé teszi a tanulmányozást, az elmélyedést azokba az előadásokba, amelyek egy vagy más okból nem hallgathattunk és amelyek a múlt külsőségei után hivatva vannak arra, hogy a kulturális kapcsolatokat ébren tartsák és e kongresszusok között a folytonosságot biztosítsák. Egy ilyen *Jelentés* híján, amely az előadásoknak legalább kivonatát 2—2 nyelven (magyar-mémet, finn-német, észt-német) megrögzítené, a IV. finn-ugor kongresszus résztvevői majdan csodálkozva kérdezhetnék: mi is történt Budapesten 1928 júniusban?

Ezzel kapcsolatban viszont a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a pazar kiállítású és értékes tartalmú gyűjteményes munkáról, amelyet *Finnek, Észtok, a magyarok északi testvértársai* címmel (Egyetemi Nyomda, 335 l.) hivatott munkatársak közreműködésével *dr. Teleki Pál gróf* szerkesztett és amely, legalább eddig, egyebek híján, ennek a kongresszusnak legszebb emléke, olyan, amely az egész magyarság hálájára érdemes.

K. F.

Tanítói tanfolyamok.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az iskolaépítési munkával egyidejűleg megkezdte az iskolák belső munkájának irányítását. A háború alatt anyagi okokból teljesen elmaradt tanítói tanfolyamokat újra felélesztette.

Az elmúlt nyáron a *budapesti* áll. tanítóképző-intézetben a gyakorlóiskolai tanítók részére szervezett tanfolyamon segítségére sietett a tanítóképzés legtöbb nehézséggel küzdő munkásainak, hogy a jövő tanítónemzedék helyes irányú kiképzését biztosítsa.

Ugyancsak a *budapesti* áll. tanítóképzőben szervezett testnevelési tanfolyamot az egész országból a kir. tanfelügyelők javaslatára összeválogatott tanítók részére. A tanfolyam célja volt a tanítók előkészítése a testgyakorlásnak és az önvédelmi ismereteknek és gyakorlatoknak a népiskola felsőbb osztályai-ban és a továbbképző népiskolában való tanítására.

A *kiskunfélegyházi* áll. tanítóképző-intézetben tanfolyam volt a hadi képesítésű tanítók részére. Segítségét nyújtott azoknak a tanítóknak, akik a háborúban fegyverrel szolgálták a hazát s hazajövet szabadságuk alatt néhány hetes tanfolyamon végezték a tanítóképző két-három osztályát. Ezeknek nehezükre esik a hiányzó legszükségesebb ismeretek pótlása. Minthogy ilyen tanító még igen sok van az országban, hasonló tanfolyamokra a jövőben is igen nagy szükség lesz.

Kalocsán tanítói továbbképző tanfolyam volt, amelyen az új tanterv végrehajtásával foglalkoztak az előadók.

Sárospatakon ugyancsak az új tanterv szellemének ismeretése volt a tanítói továbbképző tanfolyam feladata.

Végül *Baján* is volt tanfolyam a nemzeti kisebbségi a) és b) típusú német tannyelvű iskolák tanítói részére, melyen az anyanyelv-tanításának módszerével foglalkoztak.

Ezekon a tanfolyamokon mintegy hatszáz tanító vett részt, akik szünetjük és fizetésük egy részének feláldozásával siettek a kínálkozó alkalom felhasználásával tanulni, hogy hivatásukat tökéletesebben betöltsék.

A továbbképző tanfolyamok munkája különbözött a régi tanfolyamokétól, amennyiben nem egymástól elszigetelt óraadók tanítottak, hanem mindennap egy tárgykört vagy tételt dolgoztak fel. Reggel egyórás előadásban a tanfolyam vezetője foglalkozott valamely tárgy módszerével, kiemelve annak nehézségeit és hiányait, valamint követésre méltó jó példáit. Ezután mintatanítók bemutattak két-három tanítást az elméleti előadás erősítésére. Ezt követte délelőtt és délután a meghallgatott előadás és mintatanítások megbeszélése. A megbeszéléseken mindenki kérdést vehetett fel. A félénkek és szégyenlősek felbátorítására levelesláda is volt, melybe mindenki cédulára írva névtelenül is bedobhatta kérdését. E kérdésekkel kapcsolatban szóba került az iskolai élet minden vonatkozása. A tanfolyam összes előadói (csak ketten-hárman) minden előadáson jelen voltak és igyekeztek egységes képet adni a hallgatóságnak.

A tanfolyamokon felvetett kérdések nemcsak a módszertanra vonatkoztak, hanem a gyermekekkel, szülőkkel, állami és egyházi hatóságokkal való kapcsolatokra és a magánélet sok területére és gyakran a hivatás lényegének megvilágítására adtak alkalmat. Ezek a fejtegetések és a tanítók állandó együttléte és együttélése sokakat megfigyelésre is készítetett. Mindezek megbeszélése néha valóságos lélek- és lelkiismeretvizsgálathoz vezetett. A jövőben rendezendő tanfolyamok ily irányú elmélyítése komoly lelkigyakorlattá nemesedhetik, mely a hivatásteljesítés kellékeinek felújításával és a változott viszonyokhoz való alkalmazkodásával felemelő hatással járna az előadóra és a hallgatóra egyaránt.

Quint József.

IRODALOM.

Dr. Imre Sándor: A személyiség kérdése. Budapest, 1926. A *Kisdednevelés* kiadása. (N. 8-r., 16 lap.)

Az erkölcsi nevelés ügyében összehívott IV. nemzetközi kongresszus (Róma, 1926 szept. 28—október 2.) szervező bizottságának felszólítására készítette Imre Sándor a személyiség kérdéséről szóló értekezését. A szerző már sok előadásban és sok írásában foglalkozott a személyiség kérdésével, most röviden összefoglalja mindazt, ami nézete szerint a személyiség tartalmához tartozik. Hogy tisztán lássunk ebben a kérdésben, élesen elhatá-